

Trin for trin – til læreren

Oversigt over forløbet

Skolepatruljematerialet er gratis og består af tre moduler, der skal afvikles i følgende rækkefølge, og som kan afsluttes med, at du giver diplomer til eleverne:

1 Forældre

Involvér forældrene ved at sende forældrebreve og orienter dem om den opgave, deres barn står over for (inkl. praktiske oplysninger)

Modtag forældrenes skriftlige accept til, at deres barn må være med i skolepatruljen

2 Teori, 2 lektioner

Gennemgå skolepatruljematerialet, der er et digitalt teoriforløb til dialog-baseret klasseundervisning

3 Praktisk øvelse og prøve, 2 lektioner

Træn teorien i praksis på det sted, skolepatruljen skal stå. Gennemfør den praktiske prøve på stedet

4 ID-kort og diplomer

Printes fra sikkertrafik.dk/skolepatrulje

► Skolepatruljebevis

Når eleverne har afsluttet deres tid i skolepatruljen, kan du printe et bevis på deres deltagelse. Beviset kan eleverne med fordel bruge som reference, når de eksempelvis skal søge fritidsjob.

1

I hjemmet

Det er vigtigt at orientere og inddrage forældrene af to årsager; de skal dels godkende barnets deltagelse i skolepatruljen, og dels spiller de også en rolle, når det kommer til at motivere barnet og støtte det i at møde til tiden.

Forældrebreve

Brug forældrebreve. Det informerer forældrene om:

- hvor vigtig patruljen er for trafikikkerheden omkring skolen
- hvad det betyder for deres barn at være medlem
- at det ikke er farligt at stå skolepatrulje
- hvordan barnets sikkerhed og forsikringssituation bliver håndteret
- undervisningsmaterialet, hvor forældrene opfordres til at se de korte videoer
- hvad skolepatruljen er for en størrelse

Sidst i forældrebreve er der to ark, som de skal underskrive og aflevere til skolen - og til politiet, hvis de beder om det. Forældrenes skriftlige accept er vigtig og er en betingelse for, at eleven kan være med i skolepatruljen og få sit diplom for gennemført uddannelse.

Forældrebreve er, som resten af materialet, elektronisk, så du kan fx både printe det til forældrene, og du kan dele det med dem via forældreintra.

► Forsikring

Under udførelse af deres patruljearbejde er skolepatruljerne omfattet af reglerne i arbejdsskadesikringsloven jf. §§ 2 og 5-7.

► Skolepatruljen på forældremøder

Du kan invitere skolepatruljen med på et forældremøde i indskoling, særligt i 0. og 1. klasse. Det giver skolepatruljen synlighed og styrker deres ansvar over for de mindre elevers forældre. Forældrene til de små elever møder nogle af de elever, som er med til at hjælpe deres børn sikkert til skole – og for de forældre, der afleverer deres børn i bil, øger mødet med skolepatruljen deres respekt over for dem.

2 Teori

Skolepatruljematerialet henvender sig primært til elever i 6. og 7. klasse. Politiet kan med fordel deltage i undervisningen, men det er ikke et krav.

Før du går i gang

Teorimodulet er designet til at vare to lektioner. Hele forløbet afvikles i plenum, men du kan vælge at genbruge dele af det som forberedelse eller repetition. Du kan udvide plenumundervisningen med øvelser, der styrker fællesskabet i skolepatruljen, hvis du har tid og lyst.

Det overordnede læringsmål er, at eleverne bliver klædt på til at håndtere opgaven som skolepatrulje. På tværs af det teoretiske og praktiske forløb kommer eleverne igennem et udvalg af emner:

- Skolepatruljens udstyr
- Forholdene omkring den specifikke skole
- Regler for skolepatruljer
- Hvor og hvordan skal en skolepatrulje placere sig?
- Blinde vinkler hos de kørende trafikanter
- Forstå og kende de forskellige transportmidler og evt. risikofaktorer
- Hvis ulykken sker
- Kommunikation, signaler og konflikthåndtering
- Årstid og sigtbarhed

► Teknisk tjek og Uni-login

Materialet stiller ikke store tekniske krav. En computer med projektor/en interaktiv tavle med internetbrowser er alt, hvad der skal til.

Du kan godt afvikle materialet uden at være logget ind med dit Uni-login, men logger du på, er du automatisk zoomet ind på jeres skole med den integrerede Google Maps-funktion.

Google Maps: På alle sider kan du gå direkte til Google Maps, så du hele tiden har mulighed for at trække en parallel til jeres lokalområde.

Sådan virker materialet

Materialet er designet til at understøtte en dialogbaseret tavleundervisning. Som lærer styrer du det fra smartboardet eller lærredet og gennemgår indholdet i dialog med eleverne.

Kapitlerne er tilrettelagt til at blive afviklet i rækkefølge. Hvert kapitel består af en række sider, der ved hjælp af video eller fotos forklarer teorien. Det er politiet, der er afsender i videoerne, ligesom det også er politiet, der rammesætter opgaverne i resten af kapitlet.

På hver side er der en tekst, der forklarer teorien. Du kan bruge teksten på forskellige måder. Du kan fx vælge at læse den op, eller du kan bruge den som inspiration til at tale ud fra og skabe en dialog.

Undervisningen

Det teoretiske forløb består af syv kapitler. Hvert kapitel indledes med en video, der gennemgår de vigtigste pointer, som bliver forklaret efterfølgende i kapitlet.

Forløbet skal afvikles i den rækkefølge kapitelnumrene angiver. Men det er designet således, at du kan bruge enkelte kapitler som repetition i løbet af året.

Inden du skal undervise, er det en god ide at gennemgå materialet og især se videoerne i hvert kapitel, inden du starter undervisningen, da de giver et godt og hurtigt overblik over, hvad eleverne skal lære i hvert kapitel.

► Repetition

Vi anbefaler, at du i løbet af skoleåret samler skolepatruljen og gennemgår udvalgte kapitler. Det kan være almen repetition, i forbindelse med årstidernes skiften, elevens usikkerhed omkring ansvar eller en anden opstået situation. Du kan også bede eleverne gennemgå nogle kapitler hjemme sammen med deres forældre.

Teori: Kapitel for kapitel

Kapitel 1: Velkommen til skolepatruljen

Det første kapitel introducerer først skolepatruljens opgave og undervisningsforløbet. Dernæst gennemgår kapitlet skolepatruljens udstyr og opførelse.

Her skal eleverne lære, at:

- de udelukkende må dirigere skolens elever. De må ikke standse eller dirigere de andre trafikanter
- de skal tage deres opgave og ansvar alvorligt. Det er en vigtig indsats, og andre regner med dem
- de bærer skolepatruljens udstyr korrekt for at blive set og genkendt. De er ens i hele landet
- de får respekt fra de øvrige trafikanter ved at tage deres opgave seriøst og tydeligt signalere det

OBS!

Det er forskelligt fra skole til skole, hvordan de forskellige retningslinjer håndteres, fx ift. elevernes opførelse eller for sent fremmøde.

Kapitel 2: Placering

Det andet kapitel gennemgår de generelle anbefalinger for placering: Hvordan eleverne står på fortovet og vejen, og hvordan de går ud på vejen og ind igen.

Her skal eleverne lære, at:

- de skal stå på fortovs- eller vejkanten og holde elever tilbage med håndskiltet i hvileposition
- de skal træde ud på vejen med håndskiltet i strakte arme og front mod bilerne
- de skal hele tiden se sig for, orientere sig til alle sider og være opmærksomme på alle trafikanter
- de skal blive stående på vejen til alle elever er nået over og derefter træde baglæns tilbage

OBS!

Udgangspunktet for skolepatruljens arbejde er fortovs- eller vejkanten. Når skolepatruljen træder ud på vejen skal de altid have front mod bilerne med håndskiltet i vandret strakt arm. Altid i den arm, som vender mod midten af vejen.

Kapitel 3: Lyskryds

Det tredje kapitel gennemgår, hvad skolepatruljen skal gøre og holde øje med i et lyskryds. Dette kapitel skal I kun gennemgå, hvis eleverne skal stå i et lyskryds.

Her skal eleverne lære, at:

- lyssignalet styrer, hvornår de må træde ud på vejen. De skal dog konstant holde øje med al trafik
- de skal være sikre på, at alle holder tilbage, før de træder ud på vejen
- når det skifter til rødt, eller når alle elever er nået over vejen, skal de træde baglæns tilbage

OBS!

Eleverne skal være opmærksomme på, at når de træder ud ved grønt lys, vil der også være grønt lys for de svingende bilister, som kan overse dem.

Enkelte trafikanter holder ikke tilbage for rødt lys, eller forsøger at nå over for gult. Det betyder, at bilerne kan køre gennem fodgængerfeltet, når der er blevet grønt for skolepatruljen.

Især cyklister kan blive fristet til at tage chancen og køre over for rødt lys og endda vælge ikke at respektere skolepatruljen. Så eleverne skal hele tiden være opmærksomme på al trafik på trods af lysregulering.

Kapitel 4: Fodgængerfelt eller overgang

Det fjerde kapitel gennemgår, hvad skolepatruljen skal gøre og holde øje med i en fodgængerovergang uden lysregulering. Kapitlet kommer også kort ind på indkørsler og lignende. Dette kapitel skal I kun gennemgå, hvis eleverne skal stå i en fodgængerovergang uden lysregulering eller en overkørsel (fx indkørsel til skole).

Her skal eleverne lære, at:

- de skal have overblik over trafikken og træde ud på vejen, når der er et ophold i den kørende trafik
- de må ikke standse de andre trafikanter, men gerne give signal til at ville træde ud på vejen
- de skal først træde ud på vejen, når der er fri bane, eller alle holder tilbage
- de må ikke forstyrre den kørende trafik unødigt, så de skal træde baglæns tilbage, når alle er nået over vejen, så trafikken igen kan glide.

OBS!

Selv om den krydsende trafikant har vigepligt for skolepatruljen og de andre gående, skal dine elever være opmærksomme på, at vedkommende kan have overset skolepatruljen og andre fodgængere. Skolepatruljen skal derfor hele tiden være opmærksom på både den krydsende/svingende trafik og de elever, de skal hjælpe over vejen.

Kapitel 5: De andre i trafikken

Det femte kapitel handler om, hvad skolepatruljen skal være opmærksom på i forhold til de andre trafikanter. Kapitlet gennemgår også, hvad eleverne skal være opmærksomme på i vådt og glat føre.

Her skal eleverne lære, at:

- andre trafikanter kan være utålmodige og gå uden om skolepatruljen. Deres opgave er at sikre, at eleverne ikke følger med
- de skal være opmærksomme på cyklister, der ikke altid følger reglerne og kører, hvor de bør køre
- biler der kører stærkt, bilister der er uopmærksomme eller lastbiler/busser kan have svært ved at bremse eller dreje
- de skal blive på fortovet eller i vejkanten eller hurtigt træde baglæns tilbage dertil (og få alle elever med over), når der kommer køretøjer med udrykning
- når det sner og regner, eller er mørkt eller tåget, kan det være svært at se, dreje eller bremse

OBS!

Skolepatruljen kan blive god til at bedømme de andre trafikanters hensigt ved hele tiden at være opmærksom på dem og ikke mindst deres bevægelsesretning, alder og situationen som helhed.

Kapitel 6: Se og bliv set

Det sjette kapitel handler om synlighed og gennemgår blinde vinkler og vigtigheden af at få øjenkontakt med de andre trafikanter. Kapitlet handler også om elevens synlighed i henholdsvis dagslys og mørke.

Her skal eleverne lære, at:

- blinde vinkler gør det svært for chaufføren at se trafikanter uden for bilen / lastbilen / bussen
- det er vigtigt at få øjenkontakt med de andre trafikanter, så er de sikre på at blive set
- det er svært at se skolepatruljen og fodgængere, når det er mørkt, eller når solen blænder

OBS!

Der kan være mange forskellige forhold, som den enkelte skolepatrulje skal indrette sig efter. Det kan fx være vejens indretning, oversigtsforhold, evt. lyssignalanlæg og trafikmængde.

Kapitel 7: Hvis der opstår problemer

Det sidste kapitel handler om, hvad skolepatruljen skal gøre, hvis de oplever problemer. Det gælder både konflikter, farlig opførsel og ulykker.

Her skal eleverne lære:

- hvordan de håndterer situationen, hvis andre trafikanter ikke respekterer deres anvisninger
- hvordan de undgår at andre trafikanter bliver utålmodige
- hvordan de håndterer situationen, hvis andre trafikanter opfører sig hensynsløst
- hvad de gør, hvis der opstår en ulykke

OBS!

Det kan være voldsomt for eleverne, hvis de oplever, at der sker en ulykke. Det samme kan også gøre sig gældende, hvis ulykken ikke sker, men var tæt på at ske.

3 Praktisk modul og prøve

Det praktiske forløb afvikles lokalt i de kryds eller ved de overgange, som eleverne skal stå ved. Det består af instruktion og øvelser samt en prøve. Prøven er kollektiv og fokuserer, ligesom resten af materialet, på, hvordan skolepatruljen skal håndtere en række realistiske situationer, fx i morgenmylderet, hvor de skal stå til daglig.

Øvelser i trafikken

Når du skal i gang med at afvikle det praktiske modul, er det vigtigt, at du tager udgangspunkt i det sted, hvor skolepatruljen skal stå – det er her, eleverne skal ud og øve sig.

Når I står ude i trafikken, er det vigtigt, at eleverne bærer skolepatruljens uniform. Du kan evt. iføre dig en instruktørvest. Både eleverne og du skal være opmærksomme på trafikken og trafikanternes hensigt.

Da det er de lokale forhold, der afgør fx, hvordan skolepatruljen er placeret, og hvor mange der har vagt ad gangen, kan der ikke gives en nøjagtig og lineær guide til det praktiske modul. Brug i stedet den teori, der er relevant for skolens overgang(e) eller brug tjeklisten til praktiske øvelser.

► Tjekliste til praktiske øvelser

Print og brug tjeklisten, når du skal instruere skolepatruljen ude i trafikken, så du er sikker på, at skolepatruljen kommer godt gennem alle øvelser og bliver klar til at stå skolepatruljen i den travle morgentrafik.

Praktisk prøve

Når I har været gennem alle øvelser, og du eller politiet vurderer, at eleverne er klar til at stå skolepatrulje, har de gennemført. Prøven består altså i at kunne begå sig sikkert og korrekt som skolepatrulje ude i trafikken.

Øvelser der styrker fællesskabet

Du kan også vælge at lave klassiske øvelser for at styrke sammenholdet, tilliden og kommunikationen imellem eleverne. Her er et par eksempler:

Jorden er giftig. En alternativ udgave af den traditionelle leg. Eleverne stiller sig på et mindre tæppe. Legen går ud på, at tæppet skal vendes, uden at nogen af eleverne på noget tidspunkt rører jorden.

Fysiske tillidsøvelser. At lave menneskelige pyramider eller falde bagover og blive grebet af de andre er gode øvelser til at bryde isen og skabe en grundlæggende tillid mellem eleverne.

Gæt, hvad den anden beskriver. Parøvelse, hvor den ene fx skal tegne eller bygge i lego, hvad den anden beskriver. Øvelsen viser, hvor nemt det er at misforstå, og det er ofte morsomt for resten af holdet at se på.

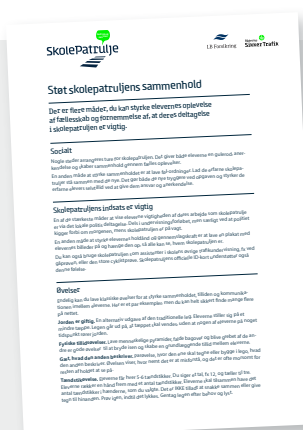
Tændstikøvelse. Eleverne får hver 5-6 tændstikker. Du siger et tal, fx 12, og tæller til tre. Eleverne rækker en hånd frem med et antal tændstikker. Eleverne skal tilsammen have det antal tændstikker i hænderne, som du valgte. Det er IKKE tilladt at snakke sammen eller give tegn til hinanden. Prøv igen, indtil det lykkes. Gentag legen efter behov og lyst.

► Politiets deltagelse

De fleste steder vil politiet gerne deltage i uddannelsen af skolepatruljen. Det vigtigste er, at politiet deltager i den praktiske del af uddannelsen. Kontakt din lokale politimand og aftal en dato, hvis han/hun kan være med, når eleverne skal gennem det praktiske modul i trafikken.

► Opgaveark

Det er en god ide at arbejde med skolepatruljens sammenhold løbende gennem skoleåret. Derfor kan du også finde øvelserne i opgavearket, hvis du vil bruge dem igen senere.

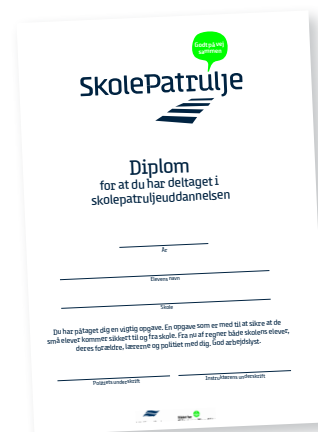
4 Diplom

Patruljemedlemmerne får et diplom, når de har gennemført teoriforløbet, den praktiske prøve, og forældrene har skrevet under på deres accept af elevens deltagelse.

Diplom, ID-kort og bevis finder du på sikkertrafik.dk/skolepatrulje

Alle elever bør bestå den praktiske prøve. Er der elever, du synes klarer sig meget dårligt, eller er der andet, der volder eleverne som team problemer, er det vigtigt at gentage de praktiske øvelser. Enten i forbindelse med den praktiske prøve eller i de første dage, hvor eleven eller holdet skal stå skolepatrulje.

Husk at minde eleverne om, at de nu er rollemodeller for de andre elever og har et stort ansvar, de skal leve op til, hvor både elever og deres forældre, lærerne og politiet regner med dem.

ID-kort

Print og udlever ID-kort til alle elever, når I har været igennem hele forløbet – fx sammen med diplommet. Eleverne bør indsætte et pasfoto på deres ID-kort. Fold kortet på midten og sæt det ind i en plastlomme til en keyhanger el. lign. Det er en god idé at laminere det.

Eleverne skal bruge ID-kortet som bevis på, at de er med i skolepatruljen og har gennemført uddannelsen. De bør have det på sig, når de står skolepatrulje. Det er primært politiet, der vil spørge efter ID-kort. Måske vil kortet også kunne bruges ifm. lokale aftaler med biografer, caféer eller lignende, hvor eleven kan få rabat eller endda noget gratis.

Bevis

Når eleven er færdig med at stå skolepatrulje, kan du printe og udlevere et bevis på deres deltagelse i skolepatruljen. Beviset kan eleven med fordel bruge fx i forbindelse med jobsøgning.

► Skolepatruljens indsats er vigtig

Det er en god idé at vise, at I påskønner skolepatruljens indsats – både over for de andre trafikanter, skolens elever og særligt over for eleverne i skolepatruljen selv. For skolepatruljens elever kan det være alt fra ros, is på en varm sommerdag og en kop kakao i vinterkulden til ture i biografen, udflugter og julefest. Husk, at Rådet for Sikker Trafik hvert forår afholder [skolepatruljefester](#) i Legoland og Tivoli. Det er også oplagt at anerkende skolepatruljernes arbejde under [Den Sureste Uge](#), som hvert år bliver afholdt i uge 5.